

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 67.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411867106736/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

tælling om Palnatoke, medens Jeg af min Faders Bogsamling udpillede til Læsning alt, hvad som vedrørte Nordens Historie, og til Vederkvægelse læste noget af den lunefulde Holberg. —

Medens Jeg imidlertid begyndte og fortsatte flere historiske Fortællinger, glemte Jeg ikke Brevvexel med min fleraarige Ven, nordisk Histories grundige Dyrker, Peder Nikolay Skougaard, hvem en umild Skjebne eller en ubillig Anvendelse af en barbarisk Trykkelov nu synes at ville berøve Danmark, just i det Øyeblik, Han agtede at vise sit Fædreland, hvad Han kunde blive. — I et af mine Breve gjorde Jeg ham Regnskab for mine datidige Beskæftigelser, og Han anmærkede blant andet, at min Fortælling Palnatoke vilde vinde meget, hvis Jeg først læste Jomsvikinga Saga. — Atter — tænkte Jeg vranten — viser sig her det Islandske Sprog paa min Vey som en fiendtlig Genius, og blev saare glad, da Jeg, i Holbergs Danmarks og Norges Staat, saae en latinsk Oversættelse af bemeldte Saga siteret. — Jeg læste og benyttede den alt i Aanden, da et nyt Brev fra min Ven gandske kuldkastede mit Haab, thi Han forsikkrede Mig, at om end en saadan havde existeret, — som den virkelig har, forfattet af den lærde Arngrim Jønsen, — fandtes den dog ey i Kjøbenhavns offentlige Bogsamlinger og neppe nogensteds. —

Nu var Jeg lige nær. Ønsket at lære Islandsk fyldte min hele Sjel, men denne var udygtig til at udklække en Tanke selv om Muligheden af at blive bekendt med eet hint Sprogs Ord i Syd-sjellands Landsby.

Ved et Tilfælde fik Jeg at vide, min Fader eyede Fin Johnsens islandske Kirkehistorie, og flux opførte Jeg en skøn Bygning paa den Mig ukjendte Grund. Det var om Aftenen, Jeg gjorde hin — som det syntes Mig — saare vigtige Opdagelse; Natten var fuld af Drømme om min Sproglæren, og neppe kunde Jeg oppebie Morgenen for at skue det skjønnne Klenod. — Men hvor blev Jeg langnæset ved at se, dels, at hvad her fandtes af Sagaernes Sprog — thi Noget gandske Andet er trettende og følgende Sekels eklesiastiske Islandsk — var saare lidet, og dels, at ved disse Stumpers Oversættelse var Meningen vel udtrykt, men Ordene ey overførte tydelig, en Ting, der var saare naturligt, da salig Fin vist aldrig drømte om, det vilde falde nogen ind at lære hans Modersmaal af denne hans Bog. —

Næsten mistvivlede Jeg om at gøre end det ringeste Udbytte, men Enthusiasmen, som besjælede mig, var alt for ny til, at den saa flux lod sig nedstemme, og mine Planer for mange og be-

Af Grundtvigs Dagbøger

stemte til, at Jeg skulde kunne taale at se dem omkastede ved et Stød, naar det var Mig muligt at kjæmpe for deres Opretholdelse. — Med en Taalmodighed, Jeg ey før kjendte, og som Jeg neppe giver flere Prøver paa, optegnede Jeg nu i alfabetisk Orden hvert forekommende islandsk Ord, og vedføjede det danske, Jeg troede dertil svarede. At Jeg her ofte tog Feyl, og maatte flere gange give(†) et Ord nyt Navn, var en nødvendig Følge saavel af Oversættelsen, som af de flere hinanden næsten op-hævende Bemærkelser, et og samme Ord kan have. — Ved nogle Ugers Flid kom Jeg saavidt, som det paa denne Maade var muligt, hvilket just ikke vil sige meget. —

Nu reyste Jeg til Hovedstaden. Min Plan var at exserpere alt, hvad der angik min Afhandling om Knud, siden paa Landet at fuldføre den, og derpaa at indgive den som en Disputats *pro summis in philosophia honoribus*¹.

Dersom Nogen læste dette, vilde Han uden Tvivl finde sig beføjet til at udraabe: *risum teneatis amici!*² ifald Han selv kunde bære sig, og anse Mig for en titellysten Nar, men deri gjorde Han Mig dog virkelig Uret. — Ikke var det her Titelen, som blændede mit Øye, nej, det var min Higen efter videnskabelig Danuelse, som udkastede denne min Plan. — Min simple Slutningskjæde var følgende: Bliver Du først Doktor i Filosofien, da vil den almindelige Høb, der stedse dvæler ved Navne og Tingenes Yderside, betragte Dig med mindre foragtelige Blik, og Du vil da maaske naae den Lykke, Du hidtil for-giæves beylede til, ved Timekondisjoner at sættes i Stand til at opholde Dig i Hovedstaden og studere videre i Oldtids Krøniker, lære de levende Sprog, og faae Kjendskab til flere Nasjoners Sjeniværker. — Om denne Plan var grundet paa negativ eller positiv Menneskekundskab, derover er Jeg ey kompetent Dommer. — Men nok om min forfeylede Plan, der gik i Lysset som alle de, Jeg hidtil skabte Mig! og noget om min Handlen. —

Saasnart Jeg kom til Kbhvn, begyndte Jeg paa at udføre mit Forehavende, men snart overbevistes Jeg om, at der udfordredes et meget længere Ophold, ja vel ogsaa en god Del flere For-kundskaber, hvis Jeg skulde kunne give min knudske Afhand-ling noget Værd som litterær Produkt. — Jeg opgav da denne Grille, og søgte gennem Professor Bang at skaffe Mig Time-kondisjoner, ligesom Jeg indgav en Ansøgning om Plads paa

¹ 0: for Doktorgraden i Filosofi. ² 2: isid være at le, mine Venner!